

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 206

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1897 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi5

• Dışişleri Komisyonu Raporu6

• Muhalefet Şerhi9

• Teklif Metni10

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin10

• Karar Metni11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 465345 evrak numaralı Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. maddesinin tadiline ilişkin olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında kabul edilen 18/5/2017 tarihli ve "GA12/6-438 sayılı Karar"ın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

09/05/2019

Mustafa Şentop

Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1897)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Üyesi bulunduğumuz İslam Kalkınma Bankası (İKB) Grubunun bağlı kuruluşu olan Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun Kurucu Anlaşmasında, Yönetim Kurulu toplantılarına İKB Grubu Başkanının başkanlık edeceği hükmü yer almaktadır. İKB Grubunun on yıllık stratejisi kapsamında Grubun etkinliğinin artırılması ve bağlı kurumlar arasında koordinasyon ve uyumun güçlendirilmesi amacıyla ve İKB Grubu Başkanının önerisiyle, söz konusu toplantıların yönetimi konusunda Kurucu Anlaşmada değişiklik yapılması teklif edilmiştir. Teklif kapsamında Kurucu Anlaşmada, mezkûr Kurumun Yönetim Kurulu toplantılarına İKB Grubu Başkanı tarafından belirlenecek yetkililerin de (örneğin Başkan Yardımcısı) başkanlık edebilmesine imkân verecek değişikliklerin yapılması öngörülmüştür. Bahse konu değişiklikler 18 Mayıs 2017 tarihinde Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Genel Kurulunun GA12/6-438 sayılı Kararıyla onaylanmıştır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-77671

3 Mayıs 2019

Konu: Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami
Kurumu Kurucu Anlaşmanın
Tadiline İlişkin Karar

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 25 inci maddesinin tadiline ilişkin olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12 nci Genel Kurul Toplantısında kabul edilen 18/5/2017 tarihli ve GA12/6-438 sayılı Kararı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No: 2/1897

Karar No: 149

2/4/2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 3/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Karar”, 9/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA 12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 15/5/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonlarına havale edilen 2/1897 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 11/3/2020 tarihli 21’inci toplantısında Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun Kurucu Anlaşması’nda, Kurumun Yönetim Kurulu toplantılarına İslam Kalkınma Bankası (İKB) Grubu Başkanı tarafından belirlenecek yetkililerin de başkanlık edebilmesine imkân verecek değişikliklerin yapılmasını içeren ve 18 Mayıs 2017 tarihinde Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Genel Kurulunda alınan GA12/6-438 sayılı Karar’ın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışışleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran tarafından;

İslam Kalkınma Bankasının bağlı kuruluşu olan Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun temel amacının İslam İşbirliği Teşkilatına üye ülkeler arasındaki ticaretin teşvik ve finansmanla artırılması olduğu,

Kurumun ticaret için doğrudan veya diğer fon kuruluşlarıyla iş birliği yaparak özel sektöre finansman sağladığı, ticaretin teşviki için ise teknik destek, kapasite inşası ve ürün geliştirme faaliyetleri düzenlediği, üye ülke kurumları ve çatı kuruluşlarıyla da iş birliği yaptığı,

Yaklaşık 40 milyon dolar sermaye payıyla Kurumun toplam ödenmiş sermayesinin yüzde 4,5’ine sahip olan ülkemizin Kuruma büyük katkıda bulunan beşinci ülke olduğu,

Kurumun, 2018 yılında 24 İslam İşbirliği Teşkilatı üye ülkesine toplam 5,2 milyar dolar ticaret finansmanı sağladığı, ülkemizin buradan 513 milyon dolarlık pay alarak beşinci sırada yer aldığı,

Kurucu Anlaşma’ya göre bu Kurumun Yönetim Kurulu toplantılarına İslam Kalkınma Bankası Başkanı’nın başkanlık etmesinin gerektiği,

İslam Kalkınma Bankası Grubu tarafından hazırlanan on yıllık strateji kapsamında bu Kurum dâhil bağlı kuruluşların daha etkin çalışması için usullerde değişiklik yapıldığı,

Anlaşma'nın 25'inci maddesinde yapılan değişiklikle İslam Kalkınma Bankası Başkanı'nın yanı sıra görevlendireceği bir yetkilinin de toplantılara başkanlık edebileceği, böylelikle Kurumun çalışmasında ihtiyaç duyulan esnekliğin sağlanmış olacağı,

Komisyon üyeleri tarafından Teklif ile ilgili olarak;

Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşması'nın Anayasa'nın, kanunların ve bağlı olduğumuz uluslararası anlaşma hükümlerinin saklı olduğu şeklinde ihtirazi bir kayıt konularak onaylandığı ancak Türkiye'nin Kurucu Anlaşma'nın şeriat hukukundan bahseden maddelerine çekince koymasının Kurumun diğer maddelerde öngörülen faaliyetlerinin şeriat hukukuna uygun olmadan yürütülmesi sonucunu doğurmayacağı ve yeterli olmadığı,

Aynı gerekçenin bugün aynı Anlaşma'nın 25'inci maddesiyle ilgili olarak yapılan değişiklikte de söz konusu olduğu, şeriat hukukuyla uyumlu çalışacağı belirtilen Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun Kurucu Anlaşması'nın Anayasa'nın laiklik ilkelerine aykırı bulunması sebebiyle Anlaşma'nın tadiliyle ilgili bu önerinin de kabul edilemeyeceği,

Dışişleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran tarafından Komisyon üyelerinin görüşlerine cevaben;

Anayasa'mızın temel ilkeleriyle bağdaşmayan düzenleme ve uygulamaların Türkiye açısından bağlayıcı olmadığına yönelik çekincemizin hem İslam İşbirliği Teşkilatına hem de Teşkilatın ülkemizin ev sahipliği yapmadığı kurumlarının bahse konu atfın geçtiği anlaşmalarına koyulduğu,

Ülkemizin ev sahipliği yaptığı İslam İşbirliği Teşkilatı kurumlarının zaten kendi yasalarımıza göre düzenlendiği,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş ve Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	Denizli	Antalya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatımoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
İzmir	Adana	Ankara
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Haluk Koç</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Ankara	Balıkesir	Bursa
(Muhalefet şerhim mevcuttur)		(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye <i>Kamil Aydın</i> Erzurum	Üye <i>Utku Çakırözer</i> Eskişehir (Muhalefet şerhimiz var)	Üye <i>Ali Şahin</i> Gaziantep
Üye <i>Mehmet Güzelmansur</i> Hatay (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ahmet Ünal Çeviköz</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ahmet Berat Çonkar</i> İstanbul
Üye <i>Yunus Emre</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ümit Özdağ</i> İstanbul	Üye <i>Zafer Sırakaya</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Niyazi Güneş</i> Karabük (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>İsmail Özdemir</i> Kayseri	

MUHALEFET ŞERHİ

Türkiye'nin 30.05.2006'da imzaladığı Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşması, 03.11.2010'da Dışişleri Komisyonu'nda görüşülmüş, 22.2.2011 tarihli ve 6118 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunmuştur. Anlaşma, "Anayasamız, kanunlarımız ve bağlı olduğumuz anlaşmalar hükümlerinin saklı olduğu" şeklinde ihtirazi kayıtla onaylanmıştır.

11.03.2020 tarihli Dışişleri Komisyonu toplantısında görüşülen teklif her ne kadar teknik bir değişikliği içerse de, 03.11.2010 tarihli Komisyon toplantısına katılan ve Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşması'na laikliğe aykırı olduğu gerekçesiyle şerh düşen CHP'li üyelerin görüşlerine katıldığımızı belirtmek isteriz.

Tüm faaliyetlerinin şeriat ilkeleriyle uyumlu olacağı belirtilen bir kuruluşun anlaşmasına 'çekince' koymak yeterli değildir. Söz konusu kuruluşun kurucu anlaşması, temel niteliği bakımından Anayasamızın laiklik ilkesine aykırıdır.

Bu noktadan hareketle, Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşması'nın tadiline ilişkin kararın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifine muhalifiz.

11.03.2020

Ahmet Ünal Çeviköz

İstanbul

Ahmet Haluk Koç

Ankara

Utku Çakırözer

Eskişehir

Mehmet Güzelmansur

Hatay

Yunus Emre

İstanbul

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ

ULUSLARARASI TİCARET FİNANSMANI İSLAMİ KURUMU KURUCU ANLAŞMASININ 25. MADDESİNİN TADİLİNE İLİŞKİN OLARAK ULUSLARARASI TİCARET FİNANSMANI İSLAMİ KURUMUNUN 12. GENEL KURUL TOPLANTISINDA KABUL EDİLEN 18/5/2017 TARİHLİ VE GA12/6-438 SAYILI KARARIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. maddesinin tadiline ilişkin olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında kabul edilen 18/5/2017 tarihli ve “GA12/6-438 sayılı Karar”ın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

ULUSLARARASI TİCARET FİNANSMANI İSLAMİ KURUMU KURUCU ANLAŞMASININ 25. MADDESİNİN TADİLİNE İLİŞKİN OLARAK ULUSLARARASI TİCARET FİNANSMANI İSLAMİ KURUMUNUN 12. GENEL KURUL TOPLANTISINDA KABUL EDİLEN 18/5/2017 TARİHLİ VE GA12/6-438 SAYILI KARARIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Karar No. GA12/6-438

Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin (1), (3) ve (4) Paragraflarının Tadiline İlişkin

(Cidde, Suudi Arabistan Krallığı'nda gerçekleştirilen 12. Genel Kurul Toplantısının Hicri 22 Şaban 1438'e karşılık gelen 18 Mayıs 2017 tarihli Genel Oturumunda Kabul Edilmiştir.)

GENEL KURUL,

- (1) Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu (ITFC) Kurucu Anlaşmasının 19, 21(2)(i), 23, 25(1) ve 25(4) Maddelerini;
 - (2) ITFC'nin Belge No. ITFC/GA12/BD/8-438'da yer alan Yönetim Kurulu rapor ve önerilerini;
- dikkate alarak

KARAR VERMİŞTİR:

1. ITFC'nin Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin (1) , (3) ve (4) Paragraflarının aşağıdaki gibi olacak şekilde değiştirilmesi onaylanmıştır:
 - (a) 25. Maddenin (1) Paragrafı "Banka Başkanı ya da vekili, Yönetim Kurulunun Başkanı olacak ancak eşit oy durumu dışında oy hakkı olmayacaktır. Herhangi bir Genel Kurul toplantısına katılabilecek, ancak söz konusu toplantılarda oy kullanmayacaktır."
 - (b) 25. Maddenin (3) Paragrafında yer alan "ve Yönetim Kurulu Başkanının olmadığı hallerde Yönetim Kurulu toplantılarına Başkanlık edecektir" ibaresi silinecektir.
 - (c) 25. Maddenin (4) Paragrafı "Genel Müdür, Yönetim Kurulu toplantılarına oy kullanma hakkı olmaksızın katılacaktır."
2. Yukarıdaki değişiklikler, bu kararın alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

TBMM Basımevi - 2020